

[Grethe Philip.]

tragte som minimumstal; nye i øjeblikket uforudsete udgifter vil næsten uvægerligt løbe på. Det er tydeligt, at regeringen har gjort sig store anstrengelser for at holde noget igen over for det store pres om udgiftsstigninger. Hensynet til at holde den samlede økonomi under kontrol har åbenbart vejet tungt til. Om man har valgt den rigtige stigningstakt, vil bl. a. bero på, i hvilken takt vort nationalprodukt vil stige, og hvordan bytteforholdet til udlandet udvikler sig. I det radikale venstre vil vi stille os meget åbne over for bestræbelser for en samstemmen af hensynet såvel til behovet for en løsning af samfundsmæssige opgaver gennem offentlig aktivitet som til sikring af den økonomiske balance med fuld beskæftigelse og økonomisk vækst som det stadige mål.

Jeg skal hermed tilsige mit partis positive medvirken ved en grundig gennemgang af det foreliggende finanslovsforslag.

Poul Dam: Der var meget i det, fru Grethe Philip lige sagde, som kunne give anledning til bemærkninger, men sådan som denne debat er lagt op, må jeg udskyde dette til næste omgang.

For øvrigt føler jeg mig i en noget besværlig situation her, hvor jeg efter i en åge at have været medlem af finansudvalget er blevet finanslovsordfører. Det giver en række praktiske og tekniske vanskeligheder, men det giver også en mulighed for at anskue, hvorledes det materiale, der bliver forelagt til en sådan debat, egentlig ser ud for de menige, for de menige folketingsmedlemmer, for offentligheden i større omfang. Herom må man jo sige, at dette materiale, som man, hvis man er et kyndigt medlem af finansudvalget, gennem mange år er blevet vænnet til at beskæftige sig med, er — i den form det foreligger — endog ganske overordentlig uoverskueligt. Det er blevet meget bedre, det er da klart, men det er stadig væk sådan, at det er en ophobning af detaljer, som kun ganske få steder — også dette er bedre end tidligere — er blevet sammenfattet til oversigter. Kun ganske få steder er der et materiale, som man nogenlunde uden videre kan gå til.

Det gør det vanskeligt at gøre finansloven til den centrale lov i hele vort politiske

arbejde, som den skulle være ifølge grundloven. Det bliver noget af en erkenvandring for mange, som ellers ville være politisk interesserede, og det gør måske også, at man vedtager en finanslov på et eller andet tidspunkt engang i marts, uden at så forfærdelig mange af dem, der er med til at vedtage den, har et klart blik for, hvad det egentlig er, de har vedtaget.

Nu kan man sige, hvis man er en tilhænger af det parlamentariske system, at det gør ikke så meget, for det er regeringens ansvar, og vi andre kan altså komme med vore mere eller mindre vise bemærkninger og mere eller mindre kritiske tilføjelser, men det er jo til syvende og sidst regeringen, der har ansvaret. Det er det naturligvis. Men det må også være utilfredsstillende for regeringen, hvis den på dette punkt mangler det samarbejde fra oppositionspartierne, som jeg ved at regeringen, som enhver regering i dette land, altid beder så stærkt om — i hvert fald i visse taler.

En af de virkelige vanskeligheder, som hele finansprocessen lider under, er, at det materiale, vi får forelagt, er så at sige det afsluttende resultat af en meget lang udvikling. Grundmaterialet, alle forudsætningerne, mangler. Jo, jeg har set, der er et tykt bind anmærkninger, og jeg kan også godt slå op i dem, og jeg kan finde en række tal dér, men jeg kan mange gange ikke finde forklaringen på, hvorfor det netop er de tal, man er nået til. Jeg kan ikke finde ud af, hvad der egentlig ligger bag ved skønnene, og jeg kan slet ikke se, hvilke ukendte projekter, hvilke ukendte ønsker der er fremsat fra det ene og det andet område inden for staten. Hvad har man ønsket sig, hvad er det, man gerne ville have lavet, men som man ikke har kunnet få igennem finansministeriet? Det er muligt, at det er ting, som ingen er særlig interesseret i, bortset fra den pågældende styrelse. Det er også muligt, at det er noget, hvorom man i vide kredse ville sige: netop dette burde igennem.

Vi får et resultat af en lang udvælgelsesproces; alt det, der har været undervejs, er blevet sorteret fra, det kommer aldrig med i den offentlige debat, i hvert fald kun ved mere eller mindre tilsligtede indiskretioner. Det er uheldigt, for det medfører, at man i virkeligheden ikke kan føre en diskussion om alternativer. Man kan føre en diskussion om,